

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: DECEMBER – 2023
THIRD SEMESTER
Subject: International Relations (PC22-303)

Date: 21/10/2023

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Explain the Liberal Approach to the study of International Politics.
  2. What is do you mean by Arms Control? Describe the nature of arms control in the end of cold war.
- Q. 2) Answer of the following questions in short. (Any three) (30)**
1. Explain the nature and importance of international politics.
  2. Describe the evolution of 'Bipolarity' and discuss the reasons for the decline of bipolar world.
  3. Explain the South-South Cooperation.
  4. Describe the role of Multinational Corporation in the political economy of International Relations.
  5. Examine the issue of India's membership in UN Security Council.
  6. Write a note on 'Multipolarity' in contemporary International Politics.
- Q. 3) Write Short notes (Any two) (10)**
- a) Meaning of National Power
  - b) Modern Sate System
  - c) New International Economic Order
  - d) UN Programme to eradicate poverty

मराठी रूपांतर

UN P

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या अभ्यासासाठी उदारमतवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
  २. शस्त्र नियंत्रण म्हणजे काय? शीतयुद्धाच्या शेवटी शस्त्र नियंत्रणाचे स्वरूप वर्णन करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
  २. द्विध्रुवीयतेच्या उत्क्रांतीचे वर्णन करा आणि द्विध्रुवीय जगाच्या न्हासाच्या कारणांची चर्चा करा.
  ३. दक्षिण-दक्षिण सहकार्य स्पष्ट करा.
  ४. आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या राजकीय अर्थव्यवस्थेत बहुराष्ट्रीय निगमच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
  ५. संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेत भारताच्या सदस्यत्वाचा प्रश्नाचे परिक्षण करा.
  ६. समकालीन आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील बहुध्रुवीयतेवर टीप लिहा.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) राष्ट्रीय शक्तीचा एक अर्थ
  - ब) आधुनिक राज्य प्रणाली
  - क) नवीन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक ऑर्डर
  - ड) गरीबी निर्मूलनासाठी संयुक्त राष्ट्र संघाचा कार्यक्रम
